

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (desmitā palāta)

2014. gada 10. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Publiskie iepirkumi — Līgumi, kuru vērtība nesasniedz Direktīvā 2004/18/EK noteikto robežvērtību — LESD 49. un 56. pants — Samērīguma princips — Izslēgšanas no līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras nosacījumi — Kvalitatīvās atlases kritēriji saistībā ar pretendenta personisko stāvokli — Pienākumi saistībā ar sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanu — “Smaga pārkāpuma” jēdziens — Starpība starp maksājamām un samaksātām summām, kura pārsniedz EUR 100 un 5 % no maksājamām summām

Lieta C-358/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 15. martā un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 30. jūlijā, tiesvedībā

Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici

pret

Comune di Milano,

piedaloties

Pascolo Srl.

TIESA (desmitā palāta)

šādā sastāvā: A. Ross [*A. Rosas*], kas pilda desmitās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši D. Švābi [*D. Šváby*] un K. Vajda [*C. Vajda*] (referents),

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretāre A. Impellicēri [*A. Impellizzeri*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 11. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici* vārdā – *N. Seminara*, *R. Invernizzi* un *M. Falsanisi*, *avvocati*,

— *Comune di Milano* vārdā – *M. Maffey* un *S. Pagano*, *avvocati*,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

- *Pascolo Srl* vārdā – *A. Tornitore, F. Femiano, G. Fuzier* un *G. Sorrentino, avvocati*,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *G. Aiello, avvocato dello Stato*,
- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek*, pārstāvis,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna* un *M. Szpunar*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *A. Tokár* un *L. Pignataro-Nolin*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu jautājumu ir par LESD 49., 56. un 101. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Conorzio Stabile Libor Lavori Pubblici* (turpmāk tekstā – “*Libor*”) un *Comune di Milano* [Milānas pašvaldību] par pēdējās minētās lēmumu atcelt galīgo lēmumu par būvdarbu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu *Libor*, pamatojoties uz to, ka *Libor* bija pārkāpusi savus sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanas pienākumus par summu EUR 278 apmērā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvas 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu, piegādes valsts [publiskā iepirkuma] līgumu un pakalpojumu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 2009. gada 30. novembra Regulu (EK) Nr. 1177/2009 (OV L 314, 64. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2004/18”), preambulas 2. apsvērumā ir paredzēts:

“Piešķirot tādu līgumu slēgšanas tiesības, ko dalībvalstīs noslēdz valsts, reģionālo vai vietējo varas iestāžu un citu publisko tiesību subjektu uzdevumā, jāievēro Līgumā paredzētie principi, konkrēti, brīva preču aprīte, brīva uzņēmējdarbības veikšana un brīva pakalpojumu aprīte, kā arī no tiem izrietošie principi, piemēram, vienādas iespējas, nediskriminēšana, savstarpēja atzišana, proporcionalitāte un pārredzamība. Tomēr attiecībā uz valsts līgumiem, kuru summa pārsniedz kādu noteiktu vērtību, ieteicams izstrādāt tādas noteikumus šo līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai paredzēto valsts procedūru koordinēšanai Kopienas līmenī, kuru pamatā ir minētie principi, un tas vajadzīgs, lai nodrošinātu līgumu efektivitāti un garantētu valsts iepirkuma atklātību konkurencei. Tādēļ šie koordinēšanas noteikumi jāskaidro gan saskaņā ar iepriekšminētajiem noteikumiem un principiem, gan saskaņā ar pārējiem Līguma noteikumiem.”

- 4 Šīs direktīvas 7. pantā ir noteiktas robežvērtību summas, kuru pārsniegšanas gadījumā ir jāpiemēro šajā direktīvā paredzētās būvdarbu, piegāžu un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru koordinēšanas normas. Attiecībā uz būvdarbu publiskā iepirkuma līgumiem šīs direktīvas 7. panta c) punktā piemērojamā robežvērtība ir noteikta EUR 4 845 000 apmērā.

- 5 Direktīvas 2004/18 45. pants attiecas uz kvalitatīvās atlases kritērijiem saistībā ar kandidāta vai pretendenta personisko stāvokli. Šī panta 2. punktā ir noteikts:

“Dalību līgumā var atteikt tādām komersantam, kas:

[..]

- e) nav izpildījis saistības attiecībā uz sociālās apdrošināšanas iemaksām saskaņā ar tās valsts tiesību normām, kurā šis komersants ir reģistrēts vai kurā atrodas līgumslēdzēja iestāde;
- f) nav izpildījis saistības attiecībā uz nodokļu nomaksu saskaņā ar tās valsts tiesību normām, kurā šis komersants ir reģistrēts vai kurā atrodas līgumslēdzēja iestāde;

[..]

Šā punkta īstenošanas nosacījumus dalībvalstis paredz saskaņā ar katras konkrētās valsts tiesību aktiem un ievērojot Kopienas tiesības.”

Itālijas tiesības

- 6 Publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras būvdarbu, pakalpojumu un piegāžu jomā Itālijā kopumā reglamentē 2006. gada 12. aprīļa Leģislatīvais dekrēts Nr. 163 par būvdarbu, pakalpojumu un piegāžu publiskā iepirkuma līgumu kodeksa izveidi atbilstoši Direktīvām 2004/17/EK un 2004/18/EK (*decreto legislativo n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE; GURI* Nr. 100 kārtējais pielikums, 2006. gada 2. maijs), kurā grozījumi izdarīti ar 2011. gada 13. maija Dekrētlikumu Nr. 70 (*GURI* Nr. 110, 2011. gada 13. maijs, 1. lpp.) un kurš pārvērsts par likumu ar 2011. gada 12. jūlija Likumu Nr. 106 (*GURI* Nr. 160, 2011. gada 12. jūlijs, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Leģislatīvais dekrēts Nr. 163/2006”).
- 7 Leģislatīvā dekrēta Nr. 163/2006 II daļā – starp normām, kas piemērojamas neatkarīgi no līguma vērtības – ir ietverts 38. pants, kurā ir paredzēti vispārīgie noteikumi par dalību koncesiju un būvdarbu, pakalpojumu un piegāžu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās. Šī dekrēta 38. panta 1. punkta i) apakšpunktā ir noteikts:
- “1. Dalība koncesiju un būvdarbu, pakalpojumu un piegāžu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās tiek atteikta, apakšuzņēmuma iepirkuma līgumu slēgšanas tiesības nevar tikt piešķirtas un ar tiem saistītie līgumi nevar tikt noslēgti ar personām:
- [..]
- i) kuras ir izdarījušas galīgi konstatētus smagus tiesību normu, kas piemērojamas sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanas jomā saskaņā ar Itālijas vai valsts, kurā šīs personas ir reģistrētas, tiesību aktiem, pārkāpumus.”
- 8 Minētā leģislatīvā dekrēta 38. panta 2. punktā ir definēts tiesību normu, kas piemērojamas saistībā ar iemaksu maksāšanu sociālā nodrošinājuma iestādēm, pārkāpumu smaguma kritērijs. Tajā būtībā ir paredzēts, ka šī paša leģislatīvā dekrēta 38. panta 1. punkta i) apakšpunkta piemērošanas mērķiem par smagiem tiek uzskatīti pārkāpumi, kas liedz izsniegt vienotu dokumentu, kas apliecina sociālo iemaksu pienācīgu veikšanu (*documento unico di regolarità contributiva*, turpmāk tekstā – “*DURC*”).

- 9 Savukārt pārkāpumi, kas liedz izsniegt *DURC*, ir definēti Darba un sociālā nodrošinājuma ministrijas 2007. gada 24. oktobra dekrētā par vienotā dokumenta, kas apliecina sociālo iemaksu pienācīgu veikšanu, regulējumu (*Decreto del ministero del lavoro e della previdenza sociale – che disciplina il documento unico di regolarità contributiva*; *GURI* Nr. 279, 2007. gada 30. novembris, 11. lpp.). Saskaņā ar minētā ministrijas dekrēta 8. panta 3. punktu:

“Tikai saistībā ar dalību publiskā iepirkuma procedūrā *DURC* netiek atteikts, ja nav būtiskas atšķirības starp maksājamām un samaksātām summām attiecībā uz katru sociālā nodrošinājuma iestādi un būvniecībā nodarbināto apdrošināšanas iestādi. Par būtisku neuzskata atšķirību starp maksājamo un samaksāto summu attiecībā uz katru atalgojuma vai iemaksu periodu, kas ir mazāka vai vienāda ar 5 %, un katrā ziņā – atšķirību, kas ir mazāka par EUR 100, paliekot spēkā pienākumam minēto summu samaksāt 30 dienu laikā pēc *DURC* izsniegšanas.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 10 Ar 2011. gada 6. jūnijā publicēto paziņojumu *Comune di Milano* uzaicināja iesniegt piedāvājumus līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai attiecībā “uz darbiem Milānas pašvaldības īpašumā esošo dzīvojamo ēku signalizācijas ārpuskārtas uzturēšanai un ierīkošanai” atbilstoši kritērijiem par vismazāko cenu, par pamatu ņemot līguma vērtību EUR 4 784 914,61 apmērā.
- 11 Paziņojumā bija skaidri norādīts, ka visiem pretendentiem ir jāpaziņo, ka tie atbilst vispārīgajiem kritērijiem, kas noteikti dalībai publiskā iepirkuma procedūrā *Legislativā dekrēta* Nr. 163/2006 38. pantā; pretējā gadījumā tie tiks izslēgti no procedūras.
- 12 *Libor* iesniedza dalības pieteikumu un, pārņemot *legislativā dekrēta* 38. panta 1. punkta i) apakšpunkta formulējumu, paziņoja, ka tā “nav pieļāvusi smagus un galīgi konstatētus tiesību normu, kas piemērojamas saistībā ar iemaksu maksāšanu sociālā nodrošinājuma iestādēm saskaņā ar Itālijas tiesībām, pārkāpumus”.
- 13 Procedūras noslēgumā *Comune di Milano* līguma slēgšanas tiesības piešķīra *Libor* un tam par šo lēmumu paziņoja 2011. gada 28. jūlija vēstulē. Pēc tam *Comune di Milano* pārbaudīja minēto izraudzītā pretendenta paziņojumu. Šim nolūkam tā no kompetentās valsts iestādes ieguva *DURC*, no kura izrietēja, ka brīdī, kad *Libor* iesniedza savu pieteikumu par dalību publiskā iepirkuma procedūrā, tai bija sociālo iemaksu parāds, jo tā paredzētajā termiņā nebija veikusi maksājumus par 2011. gada maiju EUR 278 apmērā, kas atbilda pilnai par šo mēnesi maksājamo iemaksu summai. Norādīto summu *Libor* bija samaksājusi ar nokavēšanos 2011. gada 28. jūlijā.
- 14 Ņemot vērā no *DURC* izrietošo pārkāpumu, *Comune di Milano* atcēla galīgo lēmumu līguma slēgšanas tiesības piešķirt *Libor* un to izslēdza no dalības procedūrā. Par jaunu izraudzīto pretendentu tā izvēlējās *Pascolo Srl*.
- 15 *Libor* par šo atcelšanas lēmumu cēla prasību *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* [Lombardijas reģionālajā Administratīvajā tiesā], tostarp norādot, ka *Legislativā dekrēta* Nr. 163/2006 38. panta 2. punkts neesot saderīgs ar Savienības tiesībām.
- 16 Iesniedzējtiesa norāda, ka uz publiskā iepirkuma procedūru, par kuru ir runa, neattiecas Direktīva 2004/18, jo pamatlietā aplūkotā iepirkuma vērtība ir mazāka par šīs direktīvas 7. panta c) punktā noteikto robežvērtību. Tomēr tā uzskata, ka šī iepirkuma procedūra skar pārrobežu intereses un līdz ar to saskaņā ar Tiesas judikatūru būtu jāievēro LESD pamata tiesību normas. Šajā ziņā iesniedzējtiesai ir šaubas par *Legislativā dekrēta* Nr. 163/2006 38. panta 2. punkta saderīgumu ar Savienības tiesību samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principiem.

- 17 Iesniedzējtiesas ieskatā, ieviešot tīri juridisku sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanas pienākuma pārkāpuma “smaguma” kritēriju, šī tiesību norma liedz līgumslēdzējai iestādei jebkādas diskrecionāras novērtējuma pilnvaras, lai noteiktu, vai ir ievēroti dalības kritēriji saistībā ar sociālo iemaksu parāda neesamību. Šāda [pilnvaru] izslēgšana pati par sevi esot saderīga ar Savienības tiesībām, jo ar to tiekot pastiprināta vienlīdzīga attieksme pret dažādiem saimnieciskās darbības subjektiem, kas piedalās publiskā iepirkuma procedūrā.
- 18 Tomēr iesniedzējtiesai ir šaubas par valsts likumdevēja izstrādāto kritēriju saderību ar samērīguma principu. Tā norāda, ka nosacījums par uzņēmuma sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanas pienākumu ievērošanu esot ticis paredzēts, lai pārliecinātos par pretendējošā uzņēmuma uzticamību, rūpību un nopietnību, kā arī tā korekto attieksmi pret saviem darbiniekiem. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai saistībā ar konkrētu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru šī nosacījuma neievērošana patiešām ir uzskatāma par nozīmīgu norādi uz uzņēmuma uzticamības trūkumu. Proti, runa esot par abstraktu kritēriju, kurā nav ņemtas vērā konkrētās publiskā iepirkuma procedūras raksturiezīmes, kas būtu saistītas ar tās priekšmetu un patieso vērtību, kā arī pārkāpumu izdarījušā uzņēmuma apgrozījuma lielums un tā ekonomiskā un finansiālā kapacitāte. Turklāt uzņēmuma izslēgšana no dalības publiskā iepirkuma procedūrā esot nesamērīga tādos gadījumos kā pamatlietā aplūkotais, kurā pārkāpums attiecas uz nelielu summu.
- 19 Turklāt iesniedzējtiesa pauž šaubas par nosacījumu, kas attiecas uz izslēgšanu no publiskā iepirkuma procedūras sociālā nodrošinājuma iemaksu nemaksāšanas dēļ, saskaņotību ar nosacījumu, kurš attiecas uz nodokļu nemaksāšanu un saskaņā ar kuru tikai pārkāpumi attiecībā uz summu, kas pārsniedz EUR 10 000, ir kvalificējami par “smagiem”.
- 20 Šajos apstākļos *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* nolēma apturēt tiesvedību un iesniegt Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai no tiesībām veikt uzņēmējdarbību, kā arī nediskriminācijas un konkurences aizsardzības principiem, kas ir paredzēti [LESD] 49., 56. un 101. pantā, izrietošais samērīguma princips, kā arī samērīguma principā ietvertais piemērotības princips pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā gan attiecībā uz publiskā iepirkuma procedūrām, kas pārsniedz [Eiropas Savienības] noteikto nozīmīguma robežvērtību, gan tām, kas to nepārsniedz, par galīgi konstatētu smagu pārkāpumu [sociālā nodrošinājuma] iemaksu maksāšanas jomā atzist pārkāpumu, kura vērtība pārsniedz EUR 100, ja atšķirība starp maksājamo summu un samaksāto summu attiecībā uz katru samaksas vai iemaksu periodu pārsniedz 5 %, kā rezultātā līgumslēdzējai iestādei ir pienākums no dalības publiskā iepirkuma procedūrā izslēgt par šāda veida pārkāpumu atbildīgo pretendentu, neņemot vērā citus aspektus, kas konkrēti norāda uz to, ka attiecīgais pretendents ir uzticams līgumpartneris?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 21 Vispirms ir jāatzīmē, ka, lai gan, kā tas minēts jautājumā, pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums ir piemērojams gan publiskā iepirkuma procedūrām, kuru vērtība pārsniedz Direktīvas 2004/18 7. pantā noteiktās publisko iepirkumu robežvērtības, gan tām, kas tās nepārsniedz, pamatlietā aplūkotā publiskā iepirkuma vērtībā ir mazāka nekā šā 7. panta c) punktā norādītā summa.
- 22 Turklāt gan no šā jautājuma formulējuma, gan no iesniedzējtiesas apsvērumiem, kas kopsavilkuma veidā sniegti šā sprieduma 18. punktā, izriet, ka iesniedzējtiesa it īpaši vēlas noskaidrot, vai pamatlietā aplūkotajos tiesību aktos ir ievērots samērīguma princips.
- 23 Līdz ar to ar savu jautājumu minētā tiesa būtībā vaicā, vai LESD 49., 56. un 101. pants, kā arī samērīguma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā saistībā ar būvdarbu publiskā iepirkuma procedūrām, kuru vērtība ir mazāka nekā Direktīvas 2004/18 7. panta c) punktā noteiktā robežvērtība, līgumslēdzējām iestādēm ir noteikts pienākums izslēgt no šādas

publiskā iepirkuma procedūras pretendentu, kas ir atbildīgs par pārkāpumu sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanas jomā, ja starpība starp maksājamām summām un samaksātām summām ir summa, kas vienlaikus ir lielākā par EUR 100 un 5 % no maksājamām summām.

- 24 Vispirms ir jāatgādina, ka šīs direktīvas piemērošana publiskajam iepirkumam ir pakļauta nosacījumam, ka paredzētā tā vērtība sasniedz minētās direktīvas 7. pantā noteikto robežvērtību. Pretējā gadījumā ir jāpiemēro Līguma pamatnoteikumi un vispārējie principi, ja vien attiecīgais iepirkuma līgums skar noteiktas pārrobežu intereses, tostarp ņemot vērā tā lielumu un izpildes vietu (šajā ziņā skat. it īpaši spriedumu *Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce u.c.*, C-159/11, EU:C:2012:817, 23. punkts un tajā minētā judikatūra). Iesniedzējtiesai ir jāizvērtē šādu interešu esamība (šajā ziņā skat. spriedumu *Belgacom*, C-221/12, EU:C:2013:736, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Tātad, lai gan pamatlietā aplūkots būvdarbu publiskais iepirkums nesasniedz šīs pašas direktīvas 7. panta c) punktā noteikto robežvērtību, tomēr, tā kā iesniedzējtiesa uzskata, ka šis iepirkums skar noteiktas pārrobežu intereses, ir jākonstatē, ka minētie pamatnoteikumi un vispārējie principi ir piemērojami pamatlietā.
- 26 Runājot par Līguma noteikumiem, uz kuriem atsaucas iesniedzējtiesa, izslēgšanas no publiskā iepirkuma procedūras situācija, kāda tā ir pamatlietā, nav uzskatāma par nolīgumu starp uzņēmumiem, uzņēmumu apvienības lēmumu vai saskaņotām darbībām LESD 101. panta izpratnē. Līdz ar to valsts tiesību norma, kāda ir aplūkota pamatlietā, nav jāizvērtē no minētā Līguma panta viedokļa.
- 27 Turpretim, kā izriet no Direktīvas 2004/18 preambulas 2. apsvēruma, to Līguma principu starpā, kas jāievēro publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procesā, ir brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības princips, kā arī samērīguma princips.
- 28 Saistībā ar LESD 49. un 56. pantu no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka šie panti nepieļauj nekādus valsts pasākumus, kas pat tad, ja tos piemēro bez diskriminācijas pilsonības dēļ, Eiropas Savienības pilsoņiem aizliedz, traucē vai padara mazāk pievilcīgu Līguma noteikumos garantētās brīvības veikt uzņēmējdarbību vai pakalpojumu sniegšanas brīvības īstenošanu (skat. it īpaši spriedumu *Serrantoni un Consorzio stabile edili*, C-376/08, EU:C:2009:808, 41. punkts).
- 29 Runājot par publiskajiem iepirkumiem, brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības jomā Savienība ir ieinteresēta, lai publiskie iepirkumi būtu cik vien iespējams plaši atvērti konkurencei (šajā ziņā skat. spriedumu *CoNISMA*, C-305/08, EU:C:2009:807, 37. punkts). Taču tādas tiesību normas kā Leģislatīvā dekrēta Nr. 163/2006 38. panta 1. punkta i) apakšpunkts, saskaņā ar kuru no dalības būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās tiek izslēgtas personas, kas vainīgas smagos valsts tiesību normu, kas attiecas uz sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanu, pārkāpumos, piemērošana var kavēt pretendentu visplašāko piedalīšanos publiskā iepirkuma procedūrās.
- 30 Šāda valsts tiesību norma, kas var kavēt pretendentu piedalīšanos publiskajā iepirkumā, kurš skar noteiktas pārrobežu intereses, veido ierobežojumu EKL 49. un 56. panta izpratnē.
- 31 Tomēr šāds ierobežojums var tikt attaisnots, ciktāl tam ir leģitīms vispārējo interešu mērķis un ciktāl tajā ir ievērots samērīguma princips, t.i., tas ir piemērots, lai nodrošinātu šī mērķa sasniegšanu un nepārsniedz tā sasniegšanai nepieciešamo (šajā ziņā skat. spriedumu *Serrantoni un Consorzio stabile edili*, EU:C:2009:808, 44. punkts).

- 32 Šajā ziņā vispirms no lēmuma par prejudiciālā jautājuma uzdošanu izriet, ka Leģislatīvā dekrēta Nr. 163/2006 38. panta 1. punkta i) apakšpunktā paredzētā izslēgšanas no publiskā iepirkuma procedūras pamata mērķis ir pārliecināties par pretendenta uzticamību, rūpību un nopietnību, kā arī tā korekto attieksmi pret saviem darbiniekiem. Ir jākonstatē, ka mērķis pārliecināties par to, ka pretendents piemīt šādas īpašības, ir uzskatāms par leģitīmu vispārējo interešu mērķi.
- 33 Turklāt ir jākonstatē, ka izslēgšanas pamats, kāds paredzēts Leģislatīvā dekrēta Nr. 163/2006 38. panta 1. punkta i) apakšpunktā, ir piemērots, lai nodrošinātu izvīrztā mērķa sasniegšanu, jo fakts, ka saimnieciskās darbības subjekts nemaksā sociālā nodrošinājuma iemaksas, var liecināt par šī subjekta uzticamības, rūpības un nopietnības neesamību saistībā ar tā juridisko un sociālo pienākumu ievērošanu.
- 34 Visbeidzot, runājot par šāda pasākuma nepieciešamību, ir jānorāda, pirmkārt, ka, valsts tiesiskajā regulējumā nosakot konkrētu robežvērtību saistībā ar izslēgšanu no dalības publiskajos iepirkumos, proti, starpību starp maksājamām sociālo iemaksu summām un samaksātām summām, kas vienlaikus ir lielāka par EUR 100 un 5 % no maksājamām summām, tiek nodrošināta ne tikai vienlīdzīga attieksme pret pretendentiem, bet arī tiesiskā noteiktība, t.i., princips, kura ievērošana ir ierobežojošā pasākuma samērīguma nosacījums (šajā ziņā skat. spriedumu *Itelcar*, C-282/12, EU:C:2013:629, 44. punkts).
- 35 Otrkārt, runājot par minētās izslēgšanas robežvērtības līmeni, kāds tas noteikts valsts tiesiskajā regulējumā, ir jāatgādina, ka saistībā ar publiskajiem iepirkumiem, kas ietilpst Direktīvas 2004/18 piemērošanas jomā, tās 45. panta 2. punktā ir paredzēts atstāt dalībvalstu novērtēšanai jautājumu par tajā minēto izslēgšanas gadījumu piemērošanu, par ko liecina frāze “dalību līgumā var atteikt” šīs tiesību normas sākumā un atsaucē – tostarp tās e) un f) apakšpunktā – uz valsts tiesību normām (saistībā ar Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvas 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu [publiskā iepirkuma] līgumu piešķiršanai (OV L 209, 1. lpp.) 29. pantu skat. spriedumu *La Cascina* u.c., C-226/04 un C-228/04, EU:C:2006:94, 21. punkts). Turklāt saskaņā ar šā 45. panta 2. punkta otro daļu dalībvalstīm ir jāparedz šā punkta īstenošanas nosacījumi saskaņā ar saviem valsts tiesību aktiem, ievērojot Savienības tiesības.
- 36 Līdz ar to Direktīvas 2004/18 45. panta 2. punktā nav paredzēta tajā norādīto izslēgšanas pamatu vienveidīga piemērošana Savienības līmenī, jo dalībvalstīm ir tiesības vai nu vispār nepiemērot šos izslēgšanas pamatus, vai arī integrēt šos pamatus valsts tiesību aktos ar tādu stingruma pakāpi, kas var atšķirties atkarībā no situācijas, ņemot vērā valsts līmenī pastāvošos juridiskā, ekonomiskā vai sociālā rakstura apsvērumus. Šajā sakarā dalībvalstīm ir tiesības atvieglot vai mīkstināt šajā tiesību normā noteiktos kritērijus (saistībā ar Direktīvas 92/50 29. pantu skat. spriedumu *La Cascina* u.c., EU:C:2006:94, 23. punkts).
- 37 Direktīvas 2004/18 45. panta 2. punkta e) apakšpunkts ļauj dalībvalstīm izslēgt no dalības publiskajā iepirkumā jebkādu saimnieciskās darbības subjektu, kas nav izpildījis saistības attiecībā uz sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanu, un nav paredzēta nekāda minimālā iemaksu parāda summa. Šajos apstākļos fakts, ka valsts tiesībās ir paredzēta šāda minimāla summa, ir uzskatāms par šajā tiesību normā paredzētā izslēgšanas kritērija mīkstināšanu un tātad nevar tikt uzskatīts par tādu, kas pārsniedz nepieciešamo. Tas tā ir *a fortiori* gadījumā, kad publiskie iepirkumi nesasniedz šīs direktīvas 7. panta c) punktā noteikto robežvērtību un līdz ar to nav pakļauti tajā paredzētajām īpašajām un striktajām procedūrām.
- 38 Arī apstākļi, ka valsts tiesībās paredzētā izslēgšanas robežvērtība saistībā ar nodokļu un nodevu nemaksāšanu, kā norāda iesniedzējtiesa, ir daudz lielāka nekā robežvērtība saistībā ar sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanu, pats par sevi neietekmē šīs robežvērtības samērīgumu. Proti, kā tas izriet no šā sprieduma 36. punkta, dalībvalstīm ir tiesības integrēt izslēgšanas pamatus, kas

paredzēti tostarp minētās direktīvas 45. panta 2. punkta e) un f) apakšpunktā, valsts tiesiskajā regulējumā ar tādu stingruma pakāpi, kas var atšķirties atkarībā no situācijas, ņemot vērā valsts līmenī pastāvošos juridiskā, ekonomiskā vai sociālā rakstura apsvērumus.

- 39 Turklāt šāda situācija ir nošķirama no situācijas spriedumā *Hartlauer* (C-169/07, EU:C:2009:141), kurā Tiesa ir nospriedusi, ka attiecīgais valsts tiesiskais regulējums nebija piemērots, lai nodrošinātu izvirzīto mērķu sasniegšanu, jo nebija versts uz to sasniegšanu saskanīgā un sistemātiskā veidā. Atšķirībā no pēdējā minētajā spriedumā aplūkotā tiesiskā regulējuma pamatlietā aplūkotais pasākums, kā tas izriet no šā sprieduma 34. punkta, ir balstīts uz nediskriminējošiem un iepriekš zināmiem objektīviem kritērijiem (šajā ziņā skat. spriedumu *Hartlauer*, EU:C:2009:141, 64. punkts).
- 40 Līdz ar to tāds valsts pasākums kā pamatlietā aplūkotais nevar tikt uzskatīts par tādu, kas pārsniedz izvirzītā mērķa sasniegšanai nepieciešamo.
- 41 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz zdoto prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 49. un 56. pants, kā arī samērīguma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā saistībā ar būvdarbu publiskā iepirkuma procedūrām, kuru vērtība ir mazāka nekā Direktīvas 2004/18 7. panta c) punktā noteiktā robežvērtība, līgumslēdzējām iestādēm ir noteikts pienākums izslēgt no šādas publiskā iepirkuma procedūras pretendentu, kas ir atbildīgs par pārkāpumu sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanas jomā, ja starpība starp maksājamām summām un samaksātām summām ir summa, kas vienlaikus ir lielākā par EUR 100 un 5% no maksājamām summām.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 42 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (desmitā palāta) nospriež:

LESD 49. un 56. pants, kā arī samērīguma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā saistībā ar būvdarbu publiskā iepirkuma procedūrām, kuru vērtība ir mazāka nekā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvas 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu, piegādes valsts [publiskā iepirkuma] līgumu un pakalpojumu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 2009. gada 30. novembra Regulu (EK) Nr. 1177/2009, 7. panta c) punktā noteiktā robežvērtība, līgumslēdzējām iestādēm ir noteikts pienākums izslēgt no šādas publiskā iepirkuma procedūras pretendentu, kas ir atbildīgs par pārkāpumu sociālā nodrošinājuma iemaksu maksāšanas jomā, ja starpība starp maksājamām summām un samaksātām summām ir summa, kas vienlaikus ir lielākā par EUR 100 un 5% no maksājamām summām.

[Paraksti]